

Одоб ва суннатҳои иди саиди фитр

آداب و سنن عيد الفطر

[Тоҷики – Tajiki – طاجيكية]

Таҳиякунанда Мусъаби Ҳамза

2009 - 1430

islamhouse.com

آداب و سنن عيد الفطر

« باللغة الطاجيكية »

إعداد : مصعب حمزة

2009 - 1430

islamhouse.com

Одоб ва суннатҳои иди саиди фитр

Ҳамд ва шукри бепоён барои парвардигори оламиён бод ва дуруду раҳмати беандоза барои паёмбари мо ва ҳабиби мо Муҳаммад ибни Абдуллоҳ ва олу асҳобаш ва касе, ки ба даъвати ӯ амал мекунад ва даъват мекунад то рӯзи қиёмат бод. Фаро расидани иди саиди фитрро аз самими қалб барои ҳама бародарон ва хоҳарони мусулмон табрик ва тахният мегӯям ва умедворам, ки худованди бузург тоат ва ибодати мо ва шумо азизонро қабул намуда, подош ва савоби бузургро насибамон гардонад.

Аз Анас (рз) ривоят аст, ки ҳангоме ки расули Худо (с) ба Мадина омаданд, мардум ду рӯзро доштанд, ки ба бозию саргармӣ машғул мешуданд ва ҷашн мегирифтанд. Паёмбари Худо фармуд: «Худованд ба ҷойи онҳо барои шумо ду рӯзи беҳтаре қарор додаст, рӯзи фитр (иди рамазон), рӯзи иди қурбон». (ривояти Насоӣ ва ибни Ҳиббон дар саҳеҳаш).

Закоти фитр

Ҳукми закоти фитр:

Закоти фитр барои ҳар як мусулмон воҷиб аст ва далели ин гуфтаи расули Худо (с) аст.

Ибни Умар (рз) гуфт: «Паёмбар (с) закоти фитрро, ки як соъ (ҳар соъ баробар ба чаҳор мушти миёна аст) хурмо ё чав аст бар ҳар мусулмони барда (ғулом), озод, мард, зан, хурд ва бузург фарз гардонид ва амр кард, ки пеш аз баромадани мардум ба сӯи намози ид пардохт шавад».

Ва мешавад, ки пеш аз намози ид ба як ё ду рӯз пардохт шавад, вале вақташ бо хондани намози ид ба охир мерасад ва касе, ки баъди намози ид пардохт кунад, мисли садақа аст на закоти фитр.

Одоб ва суннатҳои ид:

Аз Саид ибни Мусайиб (рз) ривоят аст, ки гуфт: «Суннати иди фитр се чиз аст: пиёда рафтани ба намозгоҳ, пеш аз баромадан ба

намози ид хурмо хурдан, покиро риоят кардан, бо истеъмоли хушбӯӣ ва мисвок кардан».

Паёмбари Худо (с) рӯзи ид, саҳар барвақт пеш аз хурдани чизе чанд дона хурмо бо адади тоқ (яъне як ё се) мехурданд. (Бухорӣ 953).

Расули Худо (с) дар рӯзи ид вақти дар роҳ рафтани ба сӯи масҷид такбир мегуфтанд (Алмаҳомилӣ, саҳеҳ 2/142).

Ва инчунин саҳобагон мисли ибни Умар ва Абӯ Умома бо овози баланд такбир мегуфтанд. (Албайҳақи/саҳеҳ 3/276).

Такбири иди фитр аз нишастани офтоби охирин рӯзи рамазон бо комил шуданаш (30 рӯз ё бо дидани моҳтоби моҳи шавол) ва бо насси ин гуфтаи Худованд:

"ва мехоҳад, ки ҳисобро тамоm кунед ва ба бузургӣ худоро ёд кунед бар он ки шуморо роҳ намуд" (Вақара 185) шуруъ мешавад.

Ва расули Худо (с) охири вақти такбирро поёни намози ид муайян кардааст, мувофиқи ҳадисе, ки аз расули Худо (с) ривоят шудааст. (Ал Маҳомили/саҳеҳ 2/241).

Лафзҳои такбир:

Аллоҳу Акбар Аллоҳу Акбар, Ло илоҳа иллаллоҳ ва Аллоҳу Акбар Аллоҳу Акбар ва лиллоҳилҳамд (ибни Шайба).

(Худо бузург аст, Худо бузург аст, нест худое барҳақ магар Аллоҳ ва Худо бузург аст, Худо бузург аст ва ҳамду сано барои худованд аст).

Аллоҳу Акбар Аллоҳу Акбар, Аллоҳу Акбар, ло илоҳа иллаллоҳу ва Аллоҳу Акбар Аллоҳу Акбар ва лиллоҳилҳамд. (Имом Молик ва имом Шофии ин лафзро ҳам ҷоиз медонанд).

(Худо бузург аст, Худо бузург аст, Худо бузург аст, нест худое барҳақ магар Аллоҳ ва Худо бузург аст ва ҳамду сано барои худованд аст).

Аҳамияти намози ид ва таъкиди рафтани ба намози ид.

Аз умми Атия (рз) ривоят аст, ки гуфт: «Расули Худо (с) ба мо фармуданд, ки духтарони бикр (оиладорнашуда) ва занони бознишастаро ба намозгоҳ бибарем, то кори нек ва даъвати мусулмононро мушоҳида кунанд ва занони бознишастаро аз намоз канора мегирифтанд». (Муттафақун алайҳи /Бухорӣ/ Муслим 89).

Пас вақте ки расули Худо (с) барои занон ин тавсияро мекунад, далолат бар ин аст, ки ин таъкид ва тавсия барои мардон зиёдтар аст.

Расули Худо (с) баъди он ки намози ид ба охир мерасид такбир гуфтандро қатъ мекард.

Паёмбар (с) ба намозгоҳ пиёда мерафт ва бармегашт. (Ибни Моҷаҳ/ҳасан 1294).

Барои намозгузoron мустаҳаб аст, ки барвақт ба намозгоҳ бираванд, аммо барои имом дертар рафтан суннат аст. (Бухорӣ 956).

Барои намози ид суннати қаблӣ ё баъдӣ вучуд надорад (яъне пеш аз намози ид ё баъди намози ид суннат нест мисли намозҳои дигар), аммо вақте дохили масҷид шудем, метавонем намози таҳияи масҷид бихонем.

Намози ид ду ракат аст, ки ингуна хонда мешавад;

Дар адо намудани намози иди фитр ду тариқа аст:

1. Пас аз такбири таҳрима дуои истифох (Субҳонакаллоҳумма)-ро мехонем ва сипас ҳафт такбири дигар мегӯем, дар ракаъати дуум баъди такбири интиқол (аз сачда бархостан) панҷ такбири дигар мегӯем, дар ҳар ракаъат дуои таъавуз (Аuzu биллоҳ)-ро мехонем, дар байни такбирҳо барои Худованд ҳамду сано мегӯем ва ўро мавриди маҷду таъриф қарор медиҳем (Субҳоналлоҳи ва алҳамду лиллоҳи ва ло илоҳа илло Аллоҳ ва Аллоҳу акбар) ва бар расули худо салавои мефиристам. (Табарони/сахех9519).
2. Имом ду ракаъат мехонад: Бо такбири таҳрима (Аллоҳу Акбар) намозро шурӯъ мекунад, баъд дуои истифтоҳро (Субҳонакаллоҳумма)-ро мехонад, баъд аз он бо овози баланд мехонад (сураи фотиҳа ва як сура ё оятҳои аз Қуръон), баъд аз он такбир (Аллоҳу акбар) гуфта ба рукуъ меравад ва ҳаминхел ракаъати аввалро тамом мекунад,

аммо дар ракаъати дуоюм вақте ки аз сачда мехезад аввал мехонад (сураи фотиҳа ва як сура ё оятҳое аз Қуръон) ва баъд аз он се бор такбир (Аллоҳ Акбар) мегӯяд. (Тухфатулфуқаҳо 1/167, Бадоеъ уссаноеъ 3/94).

Табрик ва таҳният гуфтан ба якдигар.

Асҳоби расули Худо (с) (Худованд аз онҳо розӣ бод) ҳангоме ки рӯзи ид ҳамдигарро мулоқот мекарданд, ҳамдигарро ингуна табрику таҳният мегуфтанд: Тақабалла Аллоҳу минно ва минкум (Худованд аз мо ва шумо қабул бигардонад). (Алмаҳомили/ҳасан).

Касоне ки ба намози ид ҳамроҳи имом нарасанд ва ҳамчунин заноне, ки дар хона ҳастанд, метавонанд онро ба ҷой оваранд. (Бухорӣ).

Баъзе аз мункароте, ки дар рӯзи ид анҷом мегирад ва бояд аз он парҳез кард:

Такаббур ва ҳақир шуморидани дигарон.

Дасти ба даст бо номаҳрамон салом кардан (хоҳ зан хоҳ мард).

Тақлиди зан бар мард ва мард ба зан дар либос ва ҳаракат ва гап задан.

Баромадани занон ба ҷойҳои умумӣ бо зебу зиннат ва хушбӯӣ ва бо мардони бегона якҷоя шудан.

Исроф ва зиёдравӣ дар ҳама чиз ва хусусан дар либос ва дастархони ид.

Аҳамият надодан ба фақирон ва эҳтиҷмандон.

Аҳамият надодан ба силаи раҳм (кӯмак ва хабаргирии хешу табор), хусусан нисбати касоне, ки ба кӯмак ва ёрӣ ниёз доранд.

Дар охир аз Худованди бузург умедворам, ки ҳама амалҳои моро холис барои ҳудаш гардонад ва тоату ибодатҳои моро қабул намуда, моро аз бандагони муқаррабаш гардонад, омин, вассалом.